

KUNDERA, MILAN. *La insostenible lleugeresa de l'ésser.* Barcelona: Destino, 1995. 331 p.
(2.500 ptes. aprox.)

La insostenible lleugeresa de l'ésser no és més que una història d'amor; una història d'amor que es podria identificar amb una relació de parella que segurament també nosaltres haurem conegut en algun moment de la nostra vida.

La història es desenvolupa a Praga, ciutat molt important en la vida de l'autor, Kundera, i se situa en un temps no gaire llunyà al nostre, poc abans del conegut maig del 68. Entrem en matèria: el llibre narra la història d'un home i una dona que es coneixen de casualitat i que per tot un seguit de coincidències acaben casant-se.

Tomàs és un cirurgià separat que, malgrat haver-se casat amb Tereza, no està disposat a canviar la seva manera de ser ni de viure pel fet d'haver adquirit aquest compromís. Tereza és una dona feble que estima amb bogeria a Tomàs i a causa d'aquest amor està disposada a suportar-ho tot.

A *La insostenible lleugeresa de l'ésser* Kundera tracta una gran quantitat de temes ben diversos. Per una banda, trobem una relació d'amor que esdevé el tema que dóna unitat al llibre. Una història d'amor viscuda d'una manera molt diferent entre les dues persones integrants de la parella. Es podria parlar de diferents tipus d'amor depenent de les diferents etapes de l'existència on se situïn els protagonistes.

L'amor, segons el presenta Kundera, és el tema més important de l'existència humana, el que fa que l'home es mogui o no. Però en el cas dels protagonistes, aquest amor no fa que ells lluitin per mantenir-se units, l'un al costat de l'altre. És justament aquí on trobem el tema de l'existència humana. Tots els personatges que apareixen al llibre semblen estar convençuts que dominen les seves pròpies vides, però que no s'adonen que no són res, que estan dins d'un estrany cercle de coincidències, casualitats, destins, o com es vulgui definir, que mana i guia les seves vides.

Per acabar, m'agradaria tocar un tema que justament és el primer que tracta l'autor a l'inici del llibre. Es tracta del tema de "l'etern retorn" de Nietzsche, amb el que Kundera introdueix el llibre i el tema central de la novel·la. Kundera parla de l'etern retorn, la teoria de repetir indefinidament totes les coses que nosaltres fem en la nostra vida, com un element que obligaria, si existís a què ens penséssim dos cops tot allò que hem de fer, de tal manera que la perversió del món va lligada, segons Kundera a la inexistència del retorn. Segons l'autor, en el món de l'etern retorn, cada cosa, cada decisió que s'hagués de prendre comportaria una càrrega feixuga, d'aquí el tema de la feixuguesa de l'ésser; mentre que la realitat de les nostres existències tenint en compte la no existència de l'etern retorn, esdevé lleugera. D'aquí la lleugeresa del ser, *La insostenible lleugeresa de l'ésser*.

Alguns autors, segons analitza Kundera, consideren la lleugeresa positiva i la feixuguesa negativa, però com el propi escriptor de la novel·la es pregunta: "És això realment cert o no?" Què és millor, deixar-se endur per les passions sense pensar en les responsabilitats com fa Tomàs, o quedar-se ficada i estancada dins la feixuguesa, el sentiment de culpabilitat i el patiment que sent i afronta Tereza? Aquest és el dilema, el tema central, l'element que fa que l'autor escrigui aquest llibre amb un rerafons clarament filosòfic. Kundera exposa un dilema que ha existit des del principi dels temps, dilema que encara continua preocupant a la societat actual, una societat que, segons l'autor, no sap ben bé què és el que s'espera d'ella, què és el que hauria de fer i que davant el dubte moltes vegades prefereix seguir l'exemple de Tomàs.

La insostenible lleugeresa de l'ésser, no és més que un intent de l'autor d'explicar la seva manera d'entendre el món, la vida i l'amor actuals: un món ple de personatges que no tenen voluntat per decidir sobre el seu destí, sobre els seus actes, que no es defineixen, que no se senten realment lligats a res, que simplement es deixen arrossegar, com diria Nietzsche. Tomàs i Tereza són personatges totalment contraris al Superhome nietzchià; són febles, sense voluntat, no saben el que volen i si ho saben no estan disposats a deixar-ho tot per anar-ho a buscar. Estan totalment oposats al príncep Mixtin de Dostojevskij que és capaç de fer-ho tot, de donar-ho tot per una idea.

Kundera dóna així el seu punt de vista de la societat i del món contemporani, un món sense sentit, immers dins una profunda absurditat i on l'únic que un pot fer és o bé oblidar o bé viure. Per això, en moltes de les seves obres no és difícil trobar algun element cínic o irònic.

Sílvia Reyes i Rodríguez

Crítica de teatre

2 abril: 5 anys

2 d'abril, nou rècord: 5 anys en escena. Fa 5 anys que gaudim d'un espectacle ple de rialles, bromes i aplaudiments; fa 5 anys que comparteixen escenari al Teatre Borràs. Sí, són ells, Paco Moran i Joan Pera, els dos actors de *La extraña pareja*.

Un munt de representacions en els quals han variat alguns dels actors.

Cap dels actors pensava que arribarien a fer 5 anys amb una obra de Neil Simon amb la direcció d'Àngel Alonso.

Els dos actors formen un grup especial que ha fet que, fins i tot, els dies de Barça - Madrid, s'esgotessin les entrades. Molta gent ha arribat a dir que l'èxit d'aquesta obra demostra la vitalitat teatral de Barcelona on han de

conviure diferents formes de teatre.

Des de fa un parell d'anys, aquesta parella tan estranya vol posar en escena l'obra de Jean Poiret *La jaula de las locuras*.

Però de moment... que continuïn al Borràs!!!

Anna Martínez